

СИНДБАД МОРЕПЛАВАТЕЛЯ

Превод от арабски: Светослав Минков, —

chitanka.info

През царуването на халифа Харун-Ал-Рашид живял в Багдад един човек, когото хората наричали Синдбад. Той бил сeten сиромах и срещу дребно възнаграждение разнасял на главата си различен товар.

Веднъж, когато носел в слънчевия пек някакъв тежък предмет, Синдбад капнал от умора и седнал да си почине пред къщата на един търговец, дето имало пейка. През разтворената пътна врата го обляхнала приятната хладина на градината и до ушите му долетели звуци на лютня и песни на всякаакви птици — гугутки, персийски славеи, дроздове, горски гъльби и пойни яребици.

Надникнал Синдбад през вратата и видял в дъното на градината много роби и слуги, каквито имат само царете и султаните.

И носачът отправил поглед към небето и извикал:

— Господи, ти даряваш с богатство, когото си искаш, и обичаш на бедност, когото си искаш! Едни от хората правиш щастливи, а други, като мен, наказваш с непосилен труд и ги подлагаш на унижения!

И Синдбад станал от пейката и поискал да продължи пътя си, но в тоя миг от вратата излязъл един слуга в скъпи дрехи и му казал:

— Ела, господарят те вика!

Отначало носачът не искал да влезе вътре, но после се съгласил. Оставил товара си при пазача и последвал слугата, който го завел в една голяма зала. Посред залата била сложена разкошна трапеза с невиждана ястия, плодове и напитки. Много знатни хора били събрани край трапезата, а на най-лично място седял самият домакин — почен човек, с благородно лице и с побеляла брада. Наоколо шетали прекрасни робини и отнякъде се разнасяла тиха музика.

Синдбад поздравил пируващите благородници и застанал пред тях с наведена глава.

— Заповядай! — рекъл му стопанинът и му сторил място до себе си.

И когато носачът седнал край трапезата, домакинът го запитал:

— Как се казваш и какво работиш?[115]

— Името ми е Синдбад — отвърнал гостът. — Разнасям на главата си всякаакъв товар и с това си изкарвам хляба.

— И моето име е Синдбад — засмял се стопанинът, — само че аз се казвам Синдбад Мореплавателя. — И като помълчал малко, добавил: — Аз те чух, като се оплакваше на бога от бедността си, и

затова те поканих да дойдеш. Слушай сега моята история, за да разбереш с каква мъка и след колко премеждия съм станал щастлив и богат човек. Аз съм направил шест пътешествия и всяко пътешествие е един чуден разказ.

И домакинът се обърнал към всички сътрапезници и рекъл:

— Слушайте и вие, драги гости, моята необикновена история!

Първо пътешествие

— Моят баща беше богат търговец и когато умря, ми оставил много пари и земя.

Аз живеех безгрижно, обличах се в скъпи дрехи, пирувах с приятели и мислех, че тоя охолен и безгрижен живот ще продължава вечно. Но ето че един ден парите ми се свършиха и разумът ми се върна. Като разбрах, че съм пропилял богатството си, аз си спомних думите на баща ми, който обичаше да казва: „Има три неща, по-добри от три други: денят на смъртта е по-добър от деня на рождението, живото куче е по-добро от мъртвия лъв и гробът е по-добър от бедността.“

Аз продадох това, което ми беше останало, събрах три хиляди жълтици и реших да си търся късмета в далечни страни. Накупих разни стоки и заедно с други търговци заминах за Басра и се качих на един кораб.

Ние пътувахме дни и нощи и спирахме край някои острови, дето продавахме и разменяхме стоката си.

Един ден стигнахме до един остров, който приличаше на райска градина. Капитанът на кораба спусна котва и ние слязохме на брега. Някои запалиха огньове и започнаха да готвят ядене, други се заловиха да си перат дрехите, а трети, между които бях и аз, тръгнаха на разходка.[116]

По едно време капитанът изскочи на палубата и се развила, колкото му глас държи:

— Бягайте по-скоро на кораба! Островът, на който се намирате, не е остров, а грамадна риба! Тя е заседнала в морето и е обрасла с дървета, но вашите огньове я нагряха и раздвижиха! Тя ще се гмурне ей сега във водата и вие всички ще загинете! Тичайте веднага насам и се спасявайте!

При тия тревожни викове на капитана пътниците хукнаха към кораба. Мнозина се спасиха, но други, като мене, не успяха да избягат и островът се раздвижи и потъна в морето. В последния миг аз се добрах до едно голямо корито — от ония, в които някои бяха прали дрехите си, — седнах в него и заплавах из безкрайната водна шир.

Цял ден и цяла нощ се носих из морето и най-сетне вятърът и вълните изтласкаха коритото до един остров с крайбрежни дървета, чиито клони бяха надвиснали над самата вода. Аз се хванах за един клон и с голяма мъка слязох на острова. Бях толкова уморен и изтощен, че веднага паднах на земята и се унесох в дълбок сън.

Събудих се чак на следната утрин и тръгнах да си търся храна. На острова имаше много плодове, с които заситих глада си. По едно време излязох на една зелена поляна и видях един прекрасен жребец, който пасеше трева. И докато аз гледах жребеца и му се любувах, пред мен изскочи изневиделица някакъв човек.

— Кой си ти и какво дириш в нашата страна? — попита ме непознатият.

— Аз съм чужденец — отговорих му. — Пътувах по морето, но корабът ни потъна и аз едва успях да доплавам дотук в едно корито. Кажи ми какъв е той жребец и защо той пасе сам в поляната.

— Ти си попаднал в страната на цар Михрджан, а аз съм един от неговите многобройни коняри — рече човекът. — Всеки от нас се грижи само за един кон. Вечер ние извеждаме всички коне на паша в тая поляна, а сутрин ги прибираме в конюшните. Нашият цар много обича чужденците. Да отидем при него, той ще те посрещне любезно и ще ти помогне.

И конярят надяна на жребеца сребърна юзда и ние потеглихме към царската столица.[117]

Когато стигнахме в палата, пазачите ме въведоха при цар Михрджан, който седеше на висок престол.

Аз го поздравих и му пожелах щастие и дълъг живот.

— Добре дошъл! — отвърна царят и започна да ме разпитва кой съм, какъв съм и откъде съм дошъл.

Аз му разправих всичките си преживени патила и той ме ободри с благи думи и ме покани да остана при него в палата.

Скоро цар Михрджан ме обикна като свой син и ме назначи за началник на пристанището. От сутрин до вечер аз обикалях край брега

и записвах в една книга корабите, които пристигаха, и стоките, които се разтоварваха.

Но колкото и добре да живеех на тоя остров, мъката по родината свиваше до болка сърцето ми. Щом пристигнеше някой нов кораб, аз отивах при моряците и търговците и ги разпитвах дали не знаят накъде се намира Багдад и дали не пътуват нататък. Но никой не знаеше къде е Багдад и никой не бе чувал неговото име.

Дълго прекарах аз в страната на цар Михрджан и много чудни неща видях в нея. Там имаше риби с глави на кукумявки, имаше крилати тигри и пеещи дървета, но ако почна да разправям за всички тия чудеса, разказите ми няма да имат край.

Един ден към острова се приближи грамаден кораб с много търговци и моряци. Когато корабът влезе в пристанището, моряците спуснаха стълба на брега и започнаха да свалят всякакви стоки. Аз стоях наблизо и записвах в книгата всичко.

— Няма ли друга стока на кораба? — попитах привечер капитана.

— Има още някои денкове — отвърна той, — но техният стопанин потъна отдавна в морето. Ниеискаме да продадем стоката му и да занесем парите на неговите близки в Багдад.

— Как се називаше този човек?

— Наричаха го Синдбад Мореплавателя.

Като чух това, аз извиках:

— Капитане, аз съм Синдбад Мореплавателя, който слезе от твоя кораб на острова-риба и не можа да избяга! Другарите ми потънаха, но аз оцелях по милост божия. Тия денкове са мои![118]

— Ти искаш да ме измамиш и да вземеш стоката! — рече капитанът. — Ние видяхме как Синдбад потъна заедно с много други търговци. Не те ли е срам да ме лъжеш?

Тогава аз разказах цялата си история с най-малки подробности и капитанът повярва, че пред него наистина стои Синдбад Мореплавателя. Той ме поздрави с щастливото избавление и заповядда на моряците да свалят от парахода всичките ми денкове, на които беше написано моето име. Аз подбрах най-скъпите тъкани и ги занесох на царя, като му разправих какво се е случило. И царят остана смаян от моя разказ и ме възнагради богато.

После аз продадох стоката си и с получените пари накупих много други стоки и ги натоварих на кораба.

След няколко дни отидох при цар Михрджан, благодарих му за гостоприемството и го помолих да ми позволи да се завърна в родината си.

Царят ме благослови, отрупа ме с невиждани дарове и ми пожела добър път.

И нашият кораб пътува много дни и нощи и най-сетне пристигна в Басра. Оттам аз потеглих за Багдад и един ден се намерих в бащината къща, сред моите роднини и приятели. Продадох каквото бях купил и отново заживях в охолство и безгрижие.

Така завърши моето първо пътешествие. А утре, ако сме живи и здрави, ще чуете по-нататъшните ми приключения.

Синдбад Мореплавателя дал на Синдбад Носача сто жълтици и го изпратил с благословия в къщи.

Носачът си тръгнал и през целия път мислил за чудните прищевки и изненади на съдбата.

На следната утрин той отишъл в къщата на Синдбад Мореплавателя, който го посрещнал сърдечно и го поканил да седне от дясната му страна.

Когато дошли всички гости и се разположили край трапезата, Синдбад Мореплавателя започнал да разказва своето[119]

Второ пътешествие

— Много дни прекарах аз в Багдад и животът ми течеше в пиршства и веселби.

Но един ден ми дотегна да седя все на едно място и реших да тръгна отново по широкия свят.

Накупих стоки и скъпоценни предмети, стегнах се за път и заедно с други търговци се качих на един кораб с лебедови платна. Попътният вятър наду платната и ни понесе из необятната водна шир.

Ние кръстосахме много морета и една ранна утрин стигнахме до един прекрасен остров с благоухани цветя, с пеещи птици и с разлистени дървета, по чиито клони висяха непознати плодове. Всички слязохме на тоя остров и тръгнахме да го разглеждаме.

По едно време аз се уединих край един бистър ручей, похапнах каквото носех със себе си и се изтегнах на тревата. Облъхна ме

приятен ветрец и ме унесе в сън. Колко съм спал, не помня, но когато се събудих, наоколо нямаше никого. Спуснах се към морето — от кораба нямаше нито следа. Той беше отплавал и мене ме бяха забравили.

Аз останах сам на острова и заплаках от мъка. Кой дявол ме накара да напусна родния си дом, дето живеех щастливо и безгрижно, и да се излагам на нови опасности? При първото пътешествие бях успял да се спася, но сега едва ли можех да се надявам на избавление.

И съкрушен и отчаян, аз се покатерих на едно високо дърво и започнах да оглеждам надлъж и нашир безлюдния остров. И както се взирах на всички страни, изведнъж съгледах в далечината някакъв бял купол. „Това е сигурно палатът на тукашния цар — помислих си зарадван аз. — Я да отида при царя, може би той ще ми помогне да се върна в Багдад.“

И окуражен от тая мисъл, аз скочих от дървото и се запътих нататък. Но когато се приближих до купола, видях с изненада, че той е грамадно кълбо, без врати и прозорци. Поисках да се изкача на върха му, ала стените му бяха толкова гладки и хълзгави, че постоянно се свличах надолу.

Неочаквано притъммия и аз дигнах очи към небето. Една гигантска птица летеше във висините и закриваше слънцето като тъмен облак.[120]

Бях слушал от скитниците по далечните земи, че на някои острови живее птицата Рух, която храни децата си със слонове. И сега разбрах, че грамадното бяло кълбо е яйце на тая птица. Притаих се и зачаках да видя какво ще стане.

Птицата се спусна върху яйцето, покри го с крилете си, изпъна нозе до земята и заспа.

Тогава аз размотах чалмата от главата си, завързах единия ѝ край за нозете на спящата птица, а другия стегнах за пояса си и си рекох: „Утре птицата ще отлети и може би ще ме отнесе в някоя страна с градове и хора. Дори да падна и да се убия, все пак по-добре е да умра, отколкото да остана на тоя необитаем остров.“

Призори птицата Рух се събуди, разпери криле и със силен крясък се издигна във въздуха. Аз се вкопчих здраво за нозете ѝ и полетях с нея в облаците. Тя се носеше над морета и планини, после започна да се спуска надолу и най-сетне кацна на земята. Аз развързах

предпазливо чалмата си и се скрих зад един камък. А птицата грабна нещо дълго и дебело и като хвръкна отново, аз забелязах, че в ноктите й се гърчи грамадна змия.

Огледах се наоколо и видях, че се намирам в дълбока долина, оградена с високи и неприступни планини. „Спасих се от една беда, та попаднах на друга — помислих си. — По-добре да бях останал на оня остров. Там поне имаше плодове и бистра вода, а тук няма нищо друго освен камъни.“

И аз тръгнах из долината с наведена глава, загубил вече всяка надежда, че ще се върна в Багдад. По едно време слънцето се показва над планините и неочеквано цялата долина засия с ослепителен блъсък. От всеки камък искряха сини, жълти и червени пламъци. Долината беше пълна с елмази и земята в нея беше елмазена.

Докато стоях поразен от тая чудна гледка, наоколо се разнесе някакво съскане. Изпод камъните изпълзваха огромни змии, за да се погреят на припек. Всяка змия беше голяма колкото най-висока палма и можеше да погълне цял слон.

Обхвана ме неизразим ужас и аз поисках да избягам и да се скрия някъде. Тогава съгледах наблизо една пещера, промъкнах се до нея и влязох вътре, като затулих входа й с един голям камък. И тъкмо помислих, че съм се скрил на[121] безопасно място, ето ти нова страховия: в средата на пещерата лежеше, свита на кълбо, грамадна змия и ме гледаше със студени изцъклени очи.

Вцепених се на мястото си и така останах до сутринта, очаквайки всеки миг да бъда глътнат от змията. Слава на аллаха, че тя не ме докосна. Когато се зазори, аз отместих полека камъка и се измъкнах навън. Съсипан от страх, безсъние и глад, аз закрачих като пиян из долината и не щеш ли — пред нозете ми падна отнякъде половин заклана и одрана овца. Погледнах нагоре и видях само небе и скали. И в паметта ми внезапно изплува една забравена история.

Някога в Багдад разправяха, че долината на елмазите се намирала накрай света и че никой не можел да проникне в нея. Но търговците измъквали с хитрост елмазените камъни. Те нарязвали някоя овца на късове, които хвърляли от планината в долината. Елмазите се залепвали по тия кървави късове, които орлите и ястrebите отвличали в ноктите си по планинските върхове. С викове и с хлопане на дъски

търговците прогонвали птиците от месото, събирали елмазите, а самото месо оставяли за храна на хищниците.

Когато грамадният къс от закланата овца падна пред мене, аз си спомних тая история, събрах полепените по месото елмази и ги натъпках в дрехите си. После сложих овцата на гърдите си, завързах я за себе си с чалмата и легнах по гръб. Не мина и минута, и в долината се спусна един планински орел, сграбчи в ноктите си тълстата плячка и полетя нагоре. Той кацна сред една гора в планината и започна да кълве месото, но изведенъж се чу страшен вик и хлопане на дъска. Изплашеният орел оставил плячката си и хвръкна, аз развързах чалмата си и се изправих цял изцапан с кръв.

След малко зад дърветата изскочи някакъв брадат човек с тояга и с дървен щит. Той продължаваше да вика и да удря щита с тоягата, за да прогони орела. Като видя овцата, той се спусна и започна да я оглежда от всички страни, но не намери по нея нито един елмаз.

— О, горко ми! — завайка се непознатият. — Половин овца хвърлих в долината, а аллах не ми изпрати нито едно камъче!

Тогава аз се приближих до него — окървавен, прашен, бос, с разкъсани дрехи — и брадатият човек се смрази от[122] уплаха и се закри с дървения щит.

— Кой си ти и как си попаднал тук? — промълви с разтреперан глас той.

— Не бой се — рекох му. — Аз съм почтен търговец и нищо лошо няма да ти сторя. Много препатих, докато стигна до това място, и ако ти ми помогнеш да се измъкна оттук, ще ти дам толкова елмази, колкото никога не си имал.

— И аз съм търговец — рече непознатият, успокоен и зарадван от думите ми.

В това време между дърветата се показаха и други търговци, дойдоха при нас и ни наобиколиха. И аз им разправих необикновените си патила и страдания и подарих на всекиго по една шепа елмази, а на брадатия търговец, който беше хвърлил овцата в долината, дадох две шепи. И за мен оставил още толкова елмази, колкото раздадох на всички.

Търговците ми благодариха, пожелаха ми дълъг живот и ме облякоха в хубави дрехи. Цяла нощ прекарах с тях в приказки и разговорни и научих много неща, които не знаех.

На сутринта ние слязохме от планината и дълго пътувахме през поля и гори, през планини и морета. И навсякъде срещахме безброй чудеса. На един остров видяхме камфорови дървета, всяко от които хвърляше сянка за сто души. Когато забиеш нож в това дърво, и под кората му бликва камфорова вода и се превръща на клей. На същия остров видяхме и животното каркадан с дълъг рог на главата. То пасе трева като нашите крави и биволи и носи на своя рог цял слон, но от силния слънчев пек маста на слона потича в очите на каркадана и го ослепява. Тогава каркаданът ляга на земята и птицата Рух го отнася в гнездото си заедно със слона.

Така обикаляхме ние по белия свят и най-сетне аз се разделих с търговците и заминах за Багдад.

Когато пристигнах у дома, радостта на близките и приятелите ми нямаше край. Аз раздадох на всички скъпи подаръци, продадох елмазите и пак заживях щастливо и безгрижно.

Такава е историята на моето второ пътешествие. А утре, ако сме живи и здрави, ще чуете какво се случи по-нататък.[123]

И Синдбад Мореплавателя извадил кесията си и дал на Синдбад Носача сто жълтици.

Носачът се приbral в къщи и на следната утрин отишъл отново при своя благодетел.

— Добре дошъл! — посрещнал го любезно Синдбад Мореплавателя и когато се събрали и другите гости, той подхванал разказа за своето

Трето пътешествие

— Както ви казах вчера, аз продадох елмазите и със спечелените пари започнах предишния весел живот.

Но дните минаваха толкова еднообразно, че аз отново реших да напусна Багдад и да посчитам по света.

Речено — сторено. Накупих всякаква стока и един ден заминах за Басра. Там срещнах много други търговци — все добри хора и праведни мюсюлмани. Качихме се ние на един голям кораб и потеглихме на път. Нашият капитан се назваваше Бузург и беше дебел човек, с дълга брада.

Отначало духаше попътен вятър и корабът ни се носеше бързо напред. Но една сутрин притъмня отвсякъде и се изви грозна буря.

Корабът се замята като черупка из морето, върху палубата връхлитаха разярени вълни. Ние помислихме, че загиваме, и занемяхме от уплаха. Само капитан Бузург беше спокоен. Той стоеше пред кормилото и се бореше смело с развилнялата стихия. Към пладне бурята стихна, вълните се укротиха и небето се проясни.

И тъкмо когато всички мислехме, че сме се спасили, капитанът изведнъж започна да се бие по лицето и да си скубе брадата.

— Нещастие! — развика се той. — Бурята ни изхвърли сред опасно течение, което ни отнася към Страната на косматите хора! Обитателите на тая страна наподобяват маймуни и никой не може да се спаси от тяхната жестокост!

И още неизрекъл тия думи, корабът заседна край някакъв остров и от всички страни заплуваха към нас безброй дребни човечета. Те прииждаха като скакалци — цели обрасли в косми, с жълти очи и черни лица, — катереха се по корабните въжета и ги прегризваха със зъбите си. Маймуноподобните[124] същества изпълниха кораба и се нахвърлиха върху пътниците, като грабеха стоката им.

— Нима ще се изплашим от тия маймуни? — извиках аз и измъкнах меча си.

— Пази се, Синдбад! — предупреди ме капитанът и ме хвана за ръката. — За всяка убита маймуна срещу теб ще излязат сто нови и ще те разкъсат. По-добре е да избягаме на острова и да им оставим кораба.

И ние скочихме на брега, последвани от останалите пътници и моряци, а косматите човечета отвлякоха кораба в морето и се загубиха от очите ни.

Дълго стояхме на непознатия остров и се чудехме какво да правим. Като набрахме плодове от близките дървета и заситихме глада си, ние тръгнахме навътре в острова. И както вървяхме, неочеквано стигнахме до един палат, ограден с високи стени. Черните дървени порти бяха разтворени и ние влязохме в широк двор. Посред тоя двор имаше дълга пейка, а наоколо бяха разхвърляни съдове и оглозгани кости. Тук-там се виждаха жарници с тлееща жарава.

Понеже бяхме много уморени, някои от нас се разположиха на пейката, а други се изтегнаха на земята. Скоро всички се унесохме в сън, но по едно време земята внезапно се разтърси и ние се събудихме. Чу се някакъв особен шум и от палата излезе грамаден чернокож човек, висок колкото палма. Очите му светеха като горящи въглени,

устата му беше голяма като кладенчева дупка и от нея стърчаха дълги глигански зъби, ушите му стигаха чак до раменете, а ноктите на ръцете му бяха широки и остри като на лъв.

Великанът пристъпяше бавно и от тежкото му дишане дърветата зашумоляха като пред буря. Той се приближи, наведе се над нас, грабна ме за едната ръка и започна да ме опипва като жертвено агне. Но аз бях слаб и изтощен и затова великанът ме пусна на земята и взе друг търговец. Като го обърна насам-натам, той оставил и него и издигна във въздуха капитан Бузург, който беше най-едър и най-тълст от всички ни.

Людоедът набуши капитана на грамаден ръжен, раздуха един жарник и дълго въртя ръжена над жарта, докато нещастникът се опече. Тогава чернокожият гигант изяде жертвата си, огриза лакомо костите й и ги изхвърли на[125] двора. После легна на пейката и захърка с такава сила, сякаш наоколо забороти гръмотевица.

Когато разбрах, че великанът е заспал дълбоко, ние решихме да избягаме, за да не ни сполети участта на капитан Бузург.

— Я вижте тия греди — рекох аз и посочих гредите натрупани в дъното на двора. — Да пренесем няколко от тях на морския бряг и да направим сал, с който ще избягаме. Но преди да напуснем острова, ще трябва да убием злодея!

Другарите ми приеха моето предложение и докато людоедът спеше, ние измъкнахме тихичко двайсетина дълги греди и ги пренесохме на брега, дето ги свързахме здраво с въжета от палмово лико. Така направихме един голям сал.

Привечер се върнахме в двора на палата, но за наша най-голяма изненада великанът беше изчезнал. Насядахме около дългата пейка и започнахме да обсъждаме по какъв начин да убием людоеда. И както приказвахме, земята се разтърси и от палата пак изскочи чернокожият исполин. Той дойде при нас и отново си избра един търговец. Като го опече и изяде, той се изтегна на пейката и захърка като заклан.

— Това е последната жертва! — казах аз и дадох знак на другарите си да ме последват.

Ние нагорещихме до зачервяване два ръжена, които намерихме наблизо, примъкнахме се до спящия великан и с всичка сила забихме нажежените шишове в очите му.

Ослепеният людоед скочи със страшен вик и заопипва с ръце наоколо, за да хване враговете си. Но ние хукнахме презглава към брега, качихме се на приготвения сал и заплавахме по морето, като гребяхме водата с две тънки палми.

Великанът викаше и тичаше и на виковете му се притекоха още двама гиганти, също тъй страшни като него. Те откъртиха от крайбрежната скала по един грамаден камък и ги хвърлиха подире ни. Камъните паднаха близо до нас и дигнаха такива високи вълни, че салът се преобърна. Мoите спътници се издавиха и потънаха, защото не умееха да плуват. Само аз и още двама по-млади търговци — Ахмед и Хасан — успяхме да се хванем за сала и да се покатерим отгоре му. Вълните отвлякоха палмите, които ни служеха вместо весла, и ние се понесохме по морето, като направлявахме сала с нозе.[126]

Така прекарахме нощта, измокрени и зъзнещи от студ, и призори съзряхме в далечината някакъв бряг. С отчаяни усилия ние се добрахме до сушата и като се нахранихме с корени и ягоди, легнахме под едно високо дърво и заспахме дълбоко.

Събуди ме странен шум, като че някой чупеше орехи със зъби. Огледах се наоколо и недалеч от себе си видях един грамаден змей, който лежеше по корем и лениво хрупаше нещо между челюстите си. От устата на змия се подаваха два човешки крака в сандали и по тия сандали познах краката на Ахмед. Постепенно Ахмед изчезна цял в търбуха на чудовището и тогава змеят запълзя и се скри в отсрещната гора. „Какво ли е станало с Хасан? — помислих си. — Да не би змеят да е изял и него?“

— Ей, Хасан, къде си? — извиках аз.

— Тук съм! — обади се глас отгоре.

Подигнах глава и съгледах Хасан, който се беше сгущил между клоните на дървото, примрял от страх.

Качих се и аз на дървото и там прекарахме с Хасан до вечерта, очаквайки появата на змия. Наистина нощта, а чудовището все не се явяваше. Най-сетне умората налегна Хасан и той заспа, облегнат на един дебел клон, с провиснали надолу нозе. Скоро задрямах и аз. Когато се събудих, слънцето грееше високо в небето. Наведох се и подирих с поглед Хасан. На клона го нямаше. Само на тревата под дървото се белееше неговата чалма и аз разбрах, че и той е отишъл в търбуха на змия.

Останах сам на острова. Дълго търсех да се скрия някъде, но наоколо не се виждаше нито пещера, нито друго някое потайно място. Седнах на брега и се замислих как да се спася от чудовището. Неочаквано вълните изхвърлиха пред мен няколко дебели и широки корабни дъски. Аз ги свързах с палмово лико и направих нещо като ковчег. Легнах в тоя ковчег, захлупих го отгоре пак със здраво завързани една о друга дъски и зачаках.

По едно време змеят дойде и като подуши мириз на човешко месо, захапа ковчега и се опита да го прегризе и да измъкне плячката. Но дъските бяха здрави и устояха на зъбите му. Той се разгневи и заудря ковчега с опашката си, ала пак не можа да го счупи. Чудовището напразно се силеше[127] да се добере до мен и най-сетне се измори и с яростно съскане се прибра в гората.

Тогава аз развързах дъските, скочих на крака и изтичах на морския бряг. „По-добре е да се удавя в морето, отколкото да загина в устата на змея!“ — рекох си.

Но в тоя миг в далечината се показа един кораб, носен от попътния вятър. Аз съблякох ризата си и я размахах високо във въздуха. Моряците ме забелязаха и насочиха кораба към острова. Аз се хвърлих в морето и след малко двама здравеняци ме изтеглиха с въже на палубата.

Всички започнаха да ме разпитват как съм попаднал на острова на страшния змей и аз им разправих цялата си история. После ме нахраниха и облякоха и корабът продължи пътя си.

След няколко дни ние спряхме край остров Салахит и пътуващите търговци слязоха на брега да продават и да разменят стоката си. Само аз нямах нищо и останах натъжен на кораба.

Но капитанът се приближи до мен и рече:

— Ти си сиромах човек и затова аз искам да ти помогна. С нас пътуващ едн търговец, когото загубихме, и сега не знаем дали той е жив, или е умрял. Неговата стока се намира на кораба. Вземи я и я продай и ние ще те възнаградим за труда. А това, което остане непродадено, ще отнесем в Багдад и ще го предадем на роднините на търговеца.

И капитанът заповяда на моряците да извадят стоката на изчезналия търговец.

— На чие име да я запишем? — попита корабният писар.

— Запишете я на името на Синдбад Мореплавателя! При тия думи на капитана аз се зарадвах и извиках:

— Аз съм Синдбад Мореплавателя и съм жив и здрав! Вие ме забравихте на острова, когато бях заспал, и птицата Рух ме отнесе в долината на елмазите!

Като ме чуха какво говоря, моряците и търговците ме наобиколиха. Някои ми повярваха, други помислиха, че приказвам измислици. Тогава един търговец се обърна към капитана и рече:

— Помниш ли, когато ти разправях, че съм хвърлил в долината на елмазите половин заклана овца, която орелът[128] изнесе на планината заедно с един човек. Тоя човек стои сега пред нас и се казва Синдбад Мореплавателя!

И капитанът се убеди, че аз наистина съм Синдбад Мореплавателя, прегърна ме и каза:

— Вземи си стоката и я продай по-бързо, че ще тръгваме!

И аз слязох на брега и продадох всичката стока с голяма печалба и корабът потегли отново на път.

Много морета пребродих и какви ли не чудеса видях. В едно море плуваха риби, които приличат на крави и магарета, в друго море имаше птици, които живеят в раковини и излюпват яйцата си на повърхността на водата, без да излизат никога на сушата.

Със същия кораб пристигнах до пристанището на Басра и оттам се завърнах в Багдад.

Като завършил разказа за третото си пътешествие, Синдбад Мореплавателя дал на Синдбад Носача сто жълтици и го поканил да дойде на другия ден, за да чуе по-нататъшните му патила и преживелици.

И носачът отишъл на следната утрин в къщата на търговеца, събрали се и другите гости и се разположили край разкошната трапеза.

И Синдбад Мореплавателя погладил брадата си и започнал да разправя своето

Четвърто пътешествие

— Бях се заклел да не пътувам вече и да прекарам спокойно живота си в родния дом, но ето че един ден старата ми скитническа страст се събуди отново и аз напуснах Багдад с много стока.

И тоя път потеглих от пристанището на Басра с един голям кораб заедно с други търговци. Първите дни времето беше хубаво, но после задухаха силни ветрове и една сутрин ни връхлетя яростна буря. По заповед на капитана моряците хвърлиха котва сред открито море, ала нейната верига се скъса и от платната останаха само парцали. Вълните заляха палубата, корабът се разпукна и започна да потъва.[129] Едва успяхме да се спасим неколцина пътници — всички други се издавиха и отидоха на морското дъно.

Заловени за една корабна дъска, ние доплавахме с мъка до някакъв скалист остров. Излязохме на брега и като се опомнихме, тръгнахме из непознатата земя. След дълго скитане съгледахме насреща висока постройка, подобна на палат. Когато се приближихме до вратите ѝ, отвътре изскочиха цяла тълпа полуоголи хора, които ни хванаха и заведоха при своя цар.

Царят ни покани да седнем и заповядда да ни нагостят. Пред всекиго сложиха блюдо с някакво чудновато ястие, каквото дотогава никой от нас не бе ял. Другарите ми се нахвърлиха лакомо върху поднесената гозба, но аз вкусих само няколко хапки и отместих блюдото на страна.

Владетелят на острова беше людоед. Неговите хора хващаха попаднали в страната чужденци и ги хранеха с това ястие, от което всеки губеше разума си и заприличаваше на животно. Царедворците угояваха и мажеха чужденците с кокосово масло, пасяха ги като добитък и след това ги ядяха сирови, а царят — печени.

Когато другарите ми се нахраниха, царските слуги ги напоиха и намазаха с кокосово масло и аз забелязах, че видът на нещастните лакомци се измени и очите им се помътиха от тъп животински поглед.

От тоя ден всяка сутрин един царски пастир извеждаше преобразените ми другари на паша. От страх и глад аз измършавях съвсем и ребрата ми се брояха, затова царедворците ме изоставиха и никой не се сещаше за мен.

Веднъж се изхитрих и тръгнах из острова. Пастирът, който пасеше моите другари, ме видя и като разбра, че аз не съм загубил разума си, повика ме с ръка и рече:

— Върви по тая пътека, докато стигнеш до един кръстопът. Там ще завиеш надясно и ще излезеш на султанския друм, който ще те изведе извън страната на нашия цар.

И аз закрачих бързо по пътеката и вървях седем дни и седем нощи, като се хранех с корени и ягоди. На осмия ден сутринта срещнах добри хора, които ме запитаха отде ида и накъде отивам. Разправих им патилата си и те ме заведоха при царя на тая страна.

Царят ме покани на трапезата си и когато му разказах какво съм преживял, той се смая и извика:[130]

— Досега не съм слушал по-чудна история! Бъди добре дошъл, страннико, и остани да живееш при мен!

И аз останах в палата на царя, който се казваше Тайгамус. Той ме обикна и ме отрупа с благодеяния.

Един ден, когато двамата седяхме и разговаряхме, цар Тайгамус ми каза:

— Синдбад, имам една голяма молба към теб. Обещай ми, че ще я изпълниш!

— Господарю, ти си мой благодетел и аз ще изпълня с готовност всяко твое желание! — рекох му. — С какво мога да зарадвам милостивото ти сърце?

— Остани завинаги при нас — каза царят. — Аз ще ти намеря добра и хубава жена и ти ще бъдеш честит човек.

Думите на цар Тайгамус ме смутиха. Аз все още не бях загубил надежда, че рано или късно ще се върна в Багдад — и сега трябваше да се подчиня на царската воля.

— Да бъде, както си намислил! — съгласих се аз. — Оставам завинаги в твоя град!

И царят ме ожени за дъщерята на своя везир, подари ми къща и пари и аз заживях щастливо. Няколко години прекарах в града на цар Тайгамус и постепенно започнах да забравям Багдад. Сприятелих се с много хора и всички ме обичаха и уважаваха.

Една сутрин при мен дойде съседът ми Абу-Мансур. Лицето му бе посърнало, очите му бяха пълни със сълзи.

— Какво се е случило, приятелю? — попитах го аз.

— Тая нощ жена ми умря — отвърна той.

— Не се отчайвай! — опитах се да го утеша. — Ще мине време и тъгата ти ще изчезне. Ти си млад човек и ще живееш още дълги години.

Но Абу-Мансур се разрида и извика:

— Как ще живея дълго, когато имам само един ден живот? Такъв е обичаят на нашата страна: ако един от съпрузите умре, с него погребват и другия, който е останал жив!

Помъчих се да успокоя съседа си и му обещах да помоля царя за милост. Но когато се явих при цар Тайгамус и му казах молбата си, той поклати глава и рече:

— Искай всичко друго, само не това. Аз не мога да наруша обичая на моите прадеди. Утре Абу-Мансур ще бъде погребан заедно с жена си.

— Всемогъщи господарю — извиках аз? — а ако[131] жената е на чужденец, и нейният съпруг ли ще я последва в гроба?

— Да — отвърна царят. — Но ти не се страхувай за себе си. Твоята жена е още много млада и ти навярно ще умреш преди нея.

Развълнуван и изплашен от думите на цар Тайгамус, аз се прибрах в къщи и от този ден мислех само как да предваря жена си да не заболее от смъртоносна болест. Мина доста време и един ден се случи това, от което се страхувах. Жена ми заболя тежко и след няколко дни умря.

Царят и всички жители на града дойдоха да ме утешат, както повеляваше обичаят. Облякоха и нагиздиха жена ми с най-хубави дрехи и скъпи накити, сложиха я на носилка и я понесоха към близката планина. Там имаше дълбока яма, покрита с тежка каменна плоча. Като отместиха плочата и спуснаха тялото на покойницата в ямата, приятелите ми и роднините на жена ми започнаха да се прощават с мен.

Аз разбрах, че е настъпил смъртният ми час, и завиках отчаяно:

— Аз съм чужденец и не признавам вашите обичаи! Не искам да умра в тая яма!

Но изпращачите не обърнаха никакво внимание на виковете ми, вързаха ме и ме хвърлиха в ямата, после спуснаха вътре седем житни питки и стомна прясна вода, захлупиха отвора с тежката плоча и се разотидоха.

Отначало не виждах нищо, но когато очите ми свикнаха с тъмнината, забелязах, че се намирам в грамадна пещера. Плочата не бе прилепнала плътно върху отвора и през една тясна пролука проникваше слаба светлина.

Цялата пещера беше пълна с мъртвци, разкошно облечени и накичени със скъпоценности, и навсякъде се белееха кости на отдавна погребани покойници. Обхвана ме мъка и отчаяние и си рекох: „Не ще мога да се спася и тук ще изгният моите кости!“ И като се освободих от въжетата, с които бях вързан, настаних се в един отдалечен кът на пещерата и зачаках смъртта, като пестях питките и водата, за да ми стигнат за по-дълго време.

Веднъж, унесен в мисли за родния Багдад и за моите близки и приятели, бях задрямал, когато наоколо нещо прошумомля и ме събуди. Грабнах една бедрена кост и тръгнах по посока на шума. Внезапно край мен профуча някакво[132] животно и аз се спуснах подире му. В дъното на пещерата заблещука светлинка като звезда и колкото повече се приближавах до нея, толкова тя ставаше по- силна. Най-сетне аз стигнах пред една голяма дупка, издълбана в планинския хребет навярно от дивите зверове, които идваха в пещерата да ядат мъртвците.

Аз излязох навън и се намерих в полите на планината, край която се разбиваха шумно морските вълни. Зарадвах се и в душата ми отново проблесна надежда за спасение. „Може би ще мне насам някой кораб и ще ме прибере“ — помислих си и седнах на един камък да подишам свежия утринен въздух.

Като поседях на камъка и благодарих на аллаха за щастливото ми избавление, аз се върнах в пещерата, събрах най-хубавите дрехи и най-скъпите накити на знатните мъртвци, стегнах ги във вързоп и ги пренесох на морския бряг.

Привечер върху гребена на вълните се появи един кораб. Без да се бавя, аз измъкнах от вързопа едно бяло мъртвешко покривало, завързах го за дълъг прът и го развях над главата си. Капитанът ме съгледа и изпрати лодка с неколцина моряци, които ме взеха и прибраха на кораба.

— Как си стигнал до това пусто място? — попита ме капитанът.

— Пътувах по търговия — отвърнах, — но корабът ни потъна и аз едва успях да се спася с тоя вързоп дрехи. — После подадох на капитана един скъпоценен камък и рекох: — Приеми тоя дар от мен, защото без твоя помощ щях да загина.

— Не — каза той. — Наш дълг е да спасяваме корабокрушенците, без да вземаме дарове от тях. Когато умрем и

отидем при аллаха, той ще ни възнагради за добрите дела.

И нашият кораб кръстоса много морета и един ден пристигна благополучно в Басра, откъде аз продължих пътя си за Багдад.

Така завърши четвъртото ми пътешествие и утре, ако сме живи и здрави, ще узнаете какви премеждия ме сполетяха по-нататък.

И Синдбад Мореплавателя бръкнал в пояса си, извадил сто жълтици и ги дал на Синдбад Носача, като му напомнил да дойде утре по същото време.[133]

И на следната утрин, когато носачът дошъл и гостите отново се събрали, Синдбад Мореплавателя се изтегнал на дивана и започнал да разказва своето

Пето пътешествие

— И тъй, аз заживях отново в Багдад и скоро забравих миналите си премеждия.

Веднъж отидох по работа в Басра и излязох да се поразходя край пристанището. Като видях спокойното синьо море и яркото слънце, нещо ме затегли към далечния хоризонт. Не можах да устоя на изкушението и тръгнах пак по белия свят с един кораб, на който имаше и други търговци.

Пътувахме два дни и две нощи и на третия ден, докато съм спял, корабът стигнал до някакъв пустинен остров. Другарите ми слезли на сушата и съгледали недалеч от брега грамаден бял купол. Те се приближили до него и без да знаят, че това е яйце на птицата Рух, започнали да го удрят с камъни. Черупката се счупила и отвътре потекла вода. Показали се дълъг клюн, глава и нозе и пътниците извадили скритото пиле, опекли го и го изяли.

В това време аз се събудих и като разбрах какво са направили другарите ми, завиках от палубата:

— Бягайте по-скоро на кораба, че птицата Рух ей сега ще си отмъсти за убитата рожба!

И наистина, в същия миг наоколо притъмня и над острова се спусна изневиделица гигантска птица. Като съзря счупеното яйце, тя нададе грозен крясък, изви се няколко пъти във въздуха и отлетя нанякъде. Търговците и моряците избягаха веднага на кораба, изпокриха се кой където види и след малко корабът се понесе бързо из морето. Но ето че птицата Рух се появи отново, вече придружена от

друга, още по-грамадна птица, навярно мъжката. Всяка от тях носеше в ноктите си по един огромен камък, колкото цяла скала.

Едната от птиците хвърли камъка върху нас, но той не ни улучи и падна със страшна сила във водата. Морето се разлюля и ние едва се задържахме на кипналите вълни. Последва втори удар от другата птица и тоя път камъкът се изтърси върху самия кораб, разби го и го повлече към[134] дъното. Вълните погълнаха всички търговци и моряци, само аз успях да се заловя за една корабна дъска и след нечовешки усилия сполучих да изляза на непозната земя.

Съсипан от умора, аз дълго лежах на морския бряг и по едно време, като се опомних, стори ми се, че се намирам в самата райска градина. Наоколо цъфтяха невижданни цветя, шумоляха дървета, отрупани с плодове, чуруликаха весело пъстрокрили птички. Бистри поточета лъкатушеха със сребърен блесък из тревата и край тях подскачаха играви газели.

Напих се с вода от близкия ручей, изядох една голяма ябълка и се изтегнах под едно дърво. И както съм легнал, тъй съм и заспал. Цял ден и цяла нощ прекарах в непробуден сън и на следната утрин се събудих ободрен и съживен от слънчевите лъчи.

Като подкрепих силите си с плодове, тръгнах да разгледам тая благословена земя, в която бях попаднал. Вървях, вървях, а никъде не срещах жива душа. Най-сетне реших да си почина и влязох в една прохладна горичка.

И тъкмо нагазих в горичката, гледам — край един поток седи никакво старче с дълга бяла брада, наметнато с покривало от листа. Седи старчето до самата вода и ме гледа никак натъжено.

— Да те благослови аллах! — рекох аз. — Защо си седнал край тоя поток?

Старецът не отговори, а само ми направи знак с ръка, като че искаше да каже: „Пренеси ме през потока!“

„Ще го пренеса“ — помислих си и като се приближих до него, качих го на раменете си и го пренесох през потока.

На отсрещния бряг поисках да го сваля, но старецът се вкопча в шията ми и аз видях, че нозете му са черни и твърди като на бивол.

Изплаших се и се опитах да хвърля непознатия, ала той се вцепи още по-здраво в шията ми и започна да ме души. Причерня ми пред очите и аз се строполих като мъртъв на земята. И изведнъж старецът се

закиска с всичка сила, заудря ме по гърба и по раменете и ме изправи пак на крака.

И аз тръгнах да го нося, накъдето той пожелае, и вървях с него от сутрин до вечер, а когато лягах да спя, проклетникът продължаваше да седи на гърба ми. После ме събуждаше с ритници и ме караше да го мъкна отново из острова.[135]

Веднъж, когато минавах през един бостан, съгледах много тикви, някои от които бяха изсъхнали. Дигнах една голяма суha тиква, провъртях я с остра пръчка и я изчистих отвътре. След това набрах грозде от близкото лозе, напълни тиквата с гроздов сок и я оставил да се попече няколко дни на слънцето, докато сокът се превърна на вино. Тогава всеки ден си посръбвах от животворното питие, което подкрепяше силите ми.

— Какво е това? — попита ме веднъж старецът.

— Най-чудната напитка! — рекох. — Подмладява човека и развеселява сърцето му.

И аз започнах да скачам, да пляскам с ръце и да пея.

Злият старец грабна тиквата от ръцете ми, надигна я и изгълта всичкото останало вино.

Не мина много време, и той се развесели и се разигра на раменете ми, но скоро виното го замая и го приспа дълбоко. Като разбрах, че той е пиян и че едва се държи на гърба ми, аз го изтърсих леко на земята, взех един голям камък и го убих (аллах да ми прости тоя грях!).

Така се освободих от своя мъчител и прекарах още много дни на острова, докато една сутрин край брега спря кораб от далечен път и ме прибра на палубата. Капитанът заповяда да ме нахранят и да ме облекат в нови дрехи и аз му разказах каква беда ме бе сполетяла.

— Старецът, когото си носил на раменете, е бил самият морски дявол и досега никой не се е спасявал от него! — рече капитанът. — Благодарение на аллаха ти си успял да го надхитриш и да се избавиш от сигурна смърт.

И ние пребродихме още много морета и най-сетне стигнахме до един многолюден град, окръжен с високи гористи планини. По улиците и площадите на тоя град сновяха чернокожи хора с бели зъби и с червени устни, а на градското пазарище хвалеха стоката си

търговци от всички страни — персийци, индуси, европейци, турци, китайци.

Колко дълго съм обикалял и разглеждал града — не помня, но по едно време, като се усетих, видях, че корабът ни е заминал.

И както стоях сред пазарището и се чудех какво да правя, край мен мина някакъв човек в дълъг халат и с бяла чалма на главата. Той застана пред едно медникарско[136] дюкянче, купи си тас и медна стомна и тръгна нататък. Аз го приближих, поклоних му се и казах:

— Добър ден, почтени търговецо! Ти не си ли от Багдад?

— Здравей, земляк! — извика радостно човекът с чалмата. — По думите ти изведнъж познах, че си багдадчанин. Вече десет години живея в този град и сега за пръв път слушам арабска реч. Ела с мен да си поприказваме за Багдад и за неговите прекрасни градини.

И търговецът ме заведе у дома си, нагости ме и после дълго говорихме и си спомняхме за родния край. Когато се свечери, домакинът ми рече:

— Аз искам да ти спася живота и да те направя богат човек. Този град се нарича Градът на чернокожите и всички негови жители са зинджи, сиреч негри. Те живеят в къщите си само денем, а вечер излизат с лодки в морето. Щом настъпи нощта, от горите на околните планини се спускат в града цели стада маймуни, които нападат хората и ги убиват. На разсъмване маймуните се прибират в планините и зинджите се връщат по домовете си. Скоро ще стане съвсем тъмно и кръвожадните зверове ще дойдат. Докато още има време, трябва да бягаме, иначе маймуните ще ни разкъсат.

— Благодаря ти, спасителю — извиках аз. — Кажи ми името си, за да зная как да те наричам!

— Аз се казвам Мансур — отвърна моят земляк. — Хайде да ставаме и да вървим!

И ние излязохме навън и тръгнахме към морето. Улиците и площадите бяха задръстени от народ — мъже, жени и деца тичаха в надпревара и бягаха да се спасят.

Като стигнахме на пристанището, Мансур отвърза лодката си и ние заплавахме навътре в морето.

— Гледай ги! Идат! — рече Мансур и посочи с ръка в далечината.

И изведнъж по планините отсреща заблещукаха хиляди пламъчета, които запълзяха надолу и ставаха все по-големи. Най-сетне тия пламъчета се приближиха към града и на широкия площад се появиха безброй маймуни с горящи факли в лапите.

Маймуните се пръснаха из пазарището, насядаха в дюкянчетата и започнаха да търгуват. Едни продаваха, други купуваха. В гостилиниците маймуни-готвачи въртяха овни над жарава, варяха ориз, печаха хляб. Купувачите си[137] мереха дрехи, избираха съдове и тъкани, караха се и се биеха помежду си. Тая неразбория продължи чак до разсъмване. Когато се зазори, маймуните потеглиха към планините и жителите се върнаха по домовете си.

Прибрахме се и ние с Мансур у дома му и седнахме да похапнем.

— Аз живея отдавна в Града на чернокожите и вече съм се затъжил за родината — каза той. — Скоро ние с теб ще заминем за Багдад, но преди това ти ще трябва да спечелиш повечко пари, за да се явиш пред близките си, както подобава на търговец. По отсрещните планини растат палмови гори с прекрасни кокосови орехи. Зинджите много обичат тия плодове и дават за тях злато и скъпоценни камъни. Но палмите са толкова високи, че никой човек не може да стигне до орехите и да ги откъсне. Аз ще те науча как да се добереш до тях. Утре ще отидем в гората и ти ще се върнеш оттам богат човек.

На следната утрин, щом маймуните напуснаха града, Мансур взе от къщи два големи тежки чувала, нарами единия, а другия метна на гърба ми и рече:

— Върви подире ми и каквото правя аз, туй ще правиш и ти!

И ние отидохме в планината и се намерихме сред голяма палмова гора. По върховете на дърветата седяха много маймуни. Като ни видяха, те се озъбиха свирепо насреща ни и закрещяха, колкото им глас държи. Аз се изплаших и поисках да избягам, но Мансур ме спря и каза:

— Развържи чувала си и виж какво има в него!

Аз развързах чувала и видях, че той е пълен с гладки, обли камъчета. Мансур също разтвори своя чуval, загреба оттам шепа камъчета и ги хвърли към маймуните. И маймуните заскачаха с див крясък от палма на палма, започнаха да късат ожесточено орехи и да ни замерват с тях. Ние бягахме и се криехме между дърветата и само два ореха ни засегнаха леко.

Скоро земята наоколо ни се покри с едри кокосови орехи. Когато в чувалите ни не остана нито едно камъче, ние ги натъпкахме с редките плодове и се върнахме в града. После продадохме орехите на пазара и получихме за тях толкова злато и скъпоценни камъни, че едва ги занесохме У дома.[138]

На другия ден пак отидохме в гората и напълнихме чувалите с кокосови орехи. Така за няколко дни цялата къща на Мансур преля от богатство и не можеше да побере повече никакви съкровища.

— Сега можем да наемем един кораб и да заминем за Багдад — рече Мансур.

И ние избрахме най-големия кораб, натъпкахме го със злато и скъпоценни камъни и отплавахме към родната страна. Случи се хубаво време и през целия път не ни сполетя никаква беда.

Когато пристигнахме в Басра, натоварихме съкровищата си на камили и една слънчева привечер нашият керван се озова благополучно в Багдад.

След разказа за петото си пътешествие Синдбад Мореплавателя дигнал наздравица в чест на събрани гости и обещал да им разкаже на другия ден какво се случило по-нататък. Преди да изпрати Синдбад Носача, той не забравил да му даде обичайните сто жълтици.

И носачът си отишъл у дома и на сутринта, като прочел молитвата си, отново се явил в къщата на гостолюбивия домакин.

Дошли и другите гости, насядали край трапезата и Синдбад Мореплавателя започнал чудния разказ за своето

Шесто пътешествие

— Върнах се към предишния си охолен и безгрижен живот в Багдад и не минаваше ден без пиршства и веселби.

Но когато на човек е писано да тегли от главата си, нищо не може да предотврати бъдещите му нещастия.

Веднъж у мен се загнезди мисълта да напусна дом и родина и пак да тръгна по белия свят. Подмамен от тая мисъл, аз взех със себе си много стока, натоварих я на един тримачтов кораб и потеглих от Басра към незнайните далнини.

Слънцето изгряваше и залязваше, а ние все пътувахме и не виждахме никакъв бряг.

Една сутрин капитанът се развика тревожно:[139]

— Нашият кораб е сбъркал пътя и ние сме попаднали в непознато море!

И той се покатери на главната мачта и се огледа на всички страни.

В това време задуха силен вятър и ни залюшка над разярените вълни. Дълго се борихме с урагана и най-сетне корабът ни налетя на някакъв скалист остров и се разби на късове. При това корабокрушение загинаха повечето моряци и пътници и само неколцина от нас оцеляха и се измъкнаха на брега.

Като тръгнахме из острова, стигнахме до една река, на чието дъно блестяха бисери и всякакви скъпоценни камъни. Край бреговете на реката растеше китайско аloe^[1], а на едно място извираше амбра^[2], която от силния слънчев пек течеше като разтопен восък.

Събрахме каквато храна имахме и всеки ден ядяхме по малко от нея, за да ни стигне за по-дълго време. Но дните минаваха, храната ни се свърши и другарите ми започнаха да измират от глад. Така измряха всички и аз останах сам, очаквайки смъртта да грабне и мен. И тъкмо когато се бях примирил, че ще загина на пустинния остров, внезапно ме озари една щастлива мисъл. „Тая река трябва да има начало и край — рекох си. — Ако аз направя сал и заплавам по течението, може би ще изляза в някое населено място.“

И с последните сили, които ми бяха останали, аз сглобих от дъските на разрушения ни кораб малък сал, натоварих го с бисери, скъпоценни камъни, аloe и амбра и се впуснах по реката.

Скоро пред мен се изпреди висока планина, в която водата бе пробила тесен проход. Поисках да обърна сала назад, но попаднах във водовъртеж и течението ме повлече под планината. Отначало беше светло, но колкото по-навътре отивах, тъмнината все повече се сгъстяваше, докато ме обгради пълен мрак. Неочаквано главата ми се удари о камък — проходът ставаше все по-нисък и по-тесен и салът едва се придвижваше напред. Легнах по очи и не смеех да мръдна. Струваше ми се, че всеки миг планината ще се стовари отгоре ми и ще ме смаже. Най-сетне, отпаднал от слабост и умора, аз заспах.[140]

Когато се събудих, наоколо грееше слънце и салът стоеше вързан край реката. На брега се бяха натрупали много хора, които разговаряха оживено помежду си и ме сочеха с ръце.

Един белобрад старец, облечен в скъп халат, излезе от тълпата и ме попита:

— Кой си ти, чужденецо, и как си стигнал дотук?

— А вие кои сте и каква е тая земя? — рекох аз.

— Ние сме мирни селяни — каза старецът. — Бяхме дошли да вземем вода за нивите и като те видяхме, че спиш, вързахме сала ти за брега. Кажи ни: откъде идеш и какво търсиш при нас?

— Дайте ми най-напред да хапна нещо, че умирам от глад, а после ме питайте каквото искате! — помолих се аз.

И старецът ме заведе у дома си и ме нагости богато. Аз прекарах няколко дни при него и му разправих всичките си преживелици и патила по белия свят. После попитах:

— Ще ми помогнете ли да се върна в Багдад?

— Брата моя — рече старецът, — недей мисли за връщане, защото ние няма да те пуснем. Ако ти се завърнеш в родината си и разкажеш къде си бил, вашите хора ще дойдат тук и ще покорят земята ни. Продай каквото си донесъл и остани да живееш при нас в охолство и безгрижие.

И аз останах пленник в чуждата страна. Продадох на пазара скъпоценните камъни и другите съкровища и за тях получих много редки стоки. Но това богатство не ме радваше и тъгата по родината измъчваше непрестанно моето клето сърце.

Много дни преживях на острова и се сприятелих с доста хора. Веднъж, когато излязох от къщи, направи ми впечатление, че по улиците не се вижда никакъв мъж. Само деца и жени сновяха наоколо.

Спрях едно момче и го попитах:

— Къде са мъжете ви? Да не са отишли на война?

— Не — отвърна момчето, — не са на война. Ти не знаеш ли, че всяка година на тукашните мъже израстват криле и те отлитат от острова? След шест дни се връщат отново и крилете им падат.

И наистина, след шест дни всички мъже се завърнаха в града и животът тръгна по старому.

Поисках и аз да полетя по въздуха и на следната година реших да помоля някого да ме вземе със себе си. Но колкото и да се молех, никой не ме искаше. Най-сетне, след дълги увещания, най-добрият ми приятел, който имаше медникарница на градското пазарище, се съгласи да изпълни молбата ми и рече:

— В края на тоя месец ела при хълма край градските врати. Аз ще те чакам там и ще те взема със себе си.

В уречения ден рано сутринта аз отидох при хълма. Медникарят вече ме чакаше. Вместо ръце на раменете му имаше широки криле с блестящи пера.

Той ме качи на гърба си и каза:

— Сега ще полетим над земи, планини и морета. Но докато летим, ти ще трябва да мълчиш и да не си отваряш устата. Ако произнесеш само една дума, и двамата ще загинем!

— Ще мълча — уверих го аз.

И медникарят разпери крилете си и полетя във въздуха. Ние се издигахме все по-високо и по-високо и по едно време земята под нас стана мъничка като чаша, хвърлена в морето.

Аз не можах да се стърпя и извиках:

— Това е невиждано чудо!

И още не бях изрекъл тия думи, крилете на приятеля ми увиснаха безсилно и ние започнахме да падаме бавно надолу.

За щастие, тъкмо в това време летяхме над някаква голяма река и аз паднах във водата, без да се убия. Но крилете на моя приятел прогизнаха от вода, натежаха и го повлякоха към дъното.

Едва успях да се измъкна на брега. Свалих мокрите си дрехи, изсуших ги и когато ги облякох отново, гледам — зад едно дърво отсреща изпълзя грамадна змия, която държеше в устата си някакъв човек с дълга бяла брада. Нещастникът размахващ ръце и викаше с всичка сила:

— Помощ! Който ме спаси, ще му дам половината от богатството си!

Мигом грабнах един голям камък и го хвърлих върху змията. Камъкът я преряза на две и тя изпусна жертвата от устата си. Човекът изтича при мен и извика просълзен от радост:[142] — Кой си ти, незнайни благодетелю? Кажи ми името си, за да знаят децата ми спасителя на техния баща!

— Аз съм Синдбад Мореплавателя — рекох. — А ти кой си и в коя страна се намираме?

— Аз се казвам Хасан Златаря — отвърна човекът. — Ние се намираме в благословената земя египетска, недалеч от славния град

Кайро, а тая река е Нил. Ела у дома да те възнаградя за доброто, което ми стори и което аз никога не ще забравя!

И Хасан Златаря ме заведе у дома си и ми даде половината от своето богатство. И аз получих толкова пари и стока, колкото никога не бях имал. Натоварих всичко на един безкраен керван, сбогувах се с щедрия си дарител и потеглих от Кайро за Багдад.

Когато стигнах там, голяма беше радостта на моите близки и приятели, като ме видяха жив и здрав.

И аз отново заживях щастливо в родния си дом и се заклех пред аллаха да не се поддавам вече на изкушения и да остана до края на живота си в Багдад.

Така завършва приказката за Синдбад Мореплавателя, който разправил на събраниите гости необикновената история на своите шест пътешествия.

Синдбад Мореплавателя дал на Синдбад Носача още сто жълтици и от тоя ден двамата станали неразделни приятели.

[1] Аloe — тропическо растение, употребявано в медицината. ↑

[2] Амбра — благоуханно смолисто вещество. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.